

Prekentekest: Sal 8,4-10

Herre, vår Gud, hvor herlig ditt navn er over hele jorden,
du som har utbredt din prakt på himmelen.
Av småbarns og spedbarns munn
har du reist deg et vern mot dine fiender
for å stanse hver motstander som vil ta hevn.

Når jeg ser din himmel,
et verk av dine fingrer,
månen og stjernene som du har satt der,
hva er da et menneske, siden du
kommer det i hu,
et menneskebarn, siden du tar deg av det?

Du gjorde ham lite ringere enn Gud
og kronet ham med ære og herlighet.
Du gjorde ham til herre
over dine henders verk,
alt la du under hans føtter:

Sauer og okser, alle sammen,
ja, også de ville dyr i marken,
fuglen i luften og fisken i sjøen,
alt som ferdes på havets stier.

Herre, vår Gud, hvor herlig ditt navn er over hele jorden!

Aurefestival og friluftsgudstjeneste i Haien på denne gamle husmannsplassen. Det er i ferd med å bli en tradisjon, noe som hører sammen på denne tida. For min del er dette første gang og langt fra noen tradisjon, men jeg synes tanken er god og at dette gir en god gudstjenesteopplevelse i naturskjønne omgivelser.

I dag handler prekentekest, som vi hørte bli lest fra Salme 8 i Salmenes bok, om et stykke natur som kunne vært fra vakre Lund, om fuglen i luften og fisken i sjøen, om sauer og okser. Men også de enda større delene av skaperverket, himmelen med månen og stjernene.

Målet med denne prekenen er å få peke på Guds storhet som skaper og opprettholder av alt vi ser og selv er en del av, men også å vise til Herrens omsorg for det enkelte lille mennesket, og at vi er kalt til å være hans gode medarbeidere for alt som er godt og rett.

Ser vi oss om er det ikke tvil om at skaperverket er både vakkert og flott i Lund. Det vitner om en raus Gud. La gå at noen nok mener vår Herre har vært litt vel raus og gitt oss i meste laget med vær i sommer. På den andre siden gir det oss også en påminnelse om at det er en hårfin balanse i naturen som vi mennesker er satt til å ivareta som forvaltere, nettopp slik det er sagt om mennesket i Salme 8: «Du gjorde ham til herre over dine henders verk, alt la du under hans føtter.» Vi har altså fått et forvalteroppdrag alle som en.

Det dreier seg om å være Guds gode medarbeidere i alt fra de hverdagslige små ting som å kildesortere søppel, la være å kaste sjokoladepapir i gata, til å jobbe for forpliktende internasjonale avtaler om å minske skadelige utslipp i naturen. Om dette kan dere ganske sikkert

mye, og mye av det som kan gjøres i hverdagen er nok mange flinke til å gjøre.

Og det er så flott, synes jeg, at her kan store og små, gamle og unge, og folk midt imellom gå sammen og ivareta skaperverket slik at auren kan få gode vilkår, men også de mer sårbare artene av fugl og fisk og dyr, for ikke å glemme trær og planter, ja hele det biologiske mangfoldet. (Dette med auren var noe jeg fant på å si bare på grunn av Aurefestivalen)

Alle vet jo at det er en indre sammenheng mellom naturen og oss. Vi er avhengig av at naturens lover og vekslingen mellom årstider, at alt er forholdsvis stabilt og forutsigbart, for at vi skal kunne bygge og bo og ha det trygt og godt. Men også for at de som bor mer utsatt til i verden skal kunne leve trygt og godt.

Vi lever i en tid da det synes opplest og vedtatt at verden og skaperverket har blitt til av seg selv. For meg ser det ut til at ateisme blir ansett som mer vitenskaplig enn kreasjonisme, og skolebøker, læresteder og media pøser på med propaganda som i praksis utelukker Gud som kilde og opprettholder av skaperverket inklusive oss selv.

Mot alt dette roper Salme 8 et rungende: «Herre, vår Gud, hvor herlig ditt navn er over hele jorden!» For skaperverket vitner om Skaperen. Det må man være troende ateist for ikke å se.

Men selv om vi ser at Gud står bak alt og styrer, så går det an å tenke den tanken at når Gud virkelig er så stor at han styrer og opprettholder universet med sine naturlover, de lovene vi kjenner og de vi ennå ikke har oppdaget, da må vel Gud også være for stor og ganske så fjern for oss mennesker. Eller en beslektet tanke. Når nå Gud er så stor, så bryr han seg nok om de store og viktige blant oss, men ikke om de minste og små. Ja, du som kjenner fasiten vet jo at det ikke er sånn. Likevel er det mange som forholder seg til Gud som om han er fjern, selv om de innerst inne vet bedre.

«Når jeg ser din himmel, et verk av dine fingrer, månen og stjernene som du har satt der, hva er da et menneske, siden du kommer det i hu, et menneskebarn, siden du tar deg av det?»

Jesus siterte en gang fra denne salmen. Det var i møte med overprestene og de skriftlærde. Den religiøse eliten kritiserte Jesus fordi han ikke skjente på barna og irettesatte dem. Tenk det, bli kritisert for at han ikke skjente på barna.

Dette hendte etter palmesøndag da Jesus kom ridende inn i Jerusalem på eselet, og mange stod langs med veien og ropt og sang: «Hosianna, Davids sønn! Velsignet være han som kommer, i Herrens navn!»

Etterpå jaget Jesus ut alle foretningmennene som drev med handel på tempelplassen. Men da hadde sungen og hosianna-ropene for godt stilnet fra de voksne. Men barna fortsatte med å leke og syng slik barn gjør: «Hosianna, Davids sønn! Velsignet være han som kommer, i Herrens navn!» (Matt 21,14ff.)

Det var da at overprestene og de skriftlærde ble sinte og sa: «Hører du hva de sier?» Jesus svarte: «Ja, men har dere aldri lest: Du har latt småbarn og spedbarn syng din pris!» For slik står det skrevet i Salme 8:

«Av småbarns og spedbarns munn har du reist deg et vern mot dine fiender for å stanse hver motstander som vil ta hevn.»

Det vernet Gud har reist mot sine fiender, mot alle som vil rive ned og ødelegge det fine og gode som Gud har gjort, det er sangen, takken og bønner fra barna. Når barna ber sin kveldsbønn, når det synges en bordbønn i hjemmet, når takken stiger opp til Jesus, når en ber til vår himmelske Far om hjelp for den som er liten i en vanskelig verden, da hører Gud, vår himmelske Far. Og når han hjelper, så reiser han et vern mot sine fiender, som er dem som med urette står hans minste imot, midt i den verden Guds barn er satt til å leve og virke. Slik forstår jeg Salme 8.

Det er altså ikke slik at man må være stor og viktig for å bli hørt og lagt merke til. Jesus har vist oss hvem Gud er. Jesus både så og hørte barna på tempelplassen. Så lærer vår bibel at Jesus Kristus er i går og i dag den samme, ja til evig tid. (Hebr 13,8) Omsorgen for de minste er den samme også i dag.

Nå er det flere måter å være liten på. Noen av de minste i samfunnet gjennom historien var husmennene og deres familier. Den som kom fra en husmannsplass hadde lav sosial status. Vi befinner oss nå utenfor et husmannshjem. Ordningen med husmenn utviklet seg fra 1600-tallet, og hadde en topp midt på 1800-tallet. Utover første halvdel av 1900-tallet ble husmannsvesenet avvirket i Norge. Vi hadde et samfunn med store sosiale skiller og mye fattigdom. Husmennene stod langt nede på rangstigen. Heldigvis har vi ikke en så tydelig klassesedeling i dag.

Men også for den som økonomisk og sosialt befinner seg langt nede, har Gud gjennom historien vist en særlig omsorg. Det står skrevet: «Han støtte herskere ned fra tronen, men de små opphøyte han. Han mettete de sultne med gode gaver, men sendte de rike tomhendte fra seg.» Luk 1,51-53. Eller med ord fra nevnte Salme 8 om mennesket: «Du gjorde ham lite ringere enn Gud og kronet ham med ære og herlighet.» Også husmannen. Også den fattige. Også den minste i samfunnet og den med lav selvfølelse, den som blir plaget og mobbet og kjenner hverdagen som tung. For Gud har gitt oss menneskeverdet i kraft av at han har skapt oss i sitt bilde. Han har gitt oss menneskeverdet, ikke på grunn egenskaper ved oss selv, evner eller status.

«Herre, vår Gud, hvor herlig ditt navn er over hele jorden!» Den dag i dag finnes det mennesker også andre steder på vår klode som Gud elsker like høyt som han elsker oss, men som ennå ikke har hørt om Jesus, og som lengter etter nærhet med Gud, og som oss trenger hans frelse. Også det er vårt medansvar. Også her skal vi få være Guds gode medarbeidere. Også for misjonens sak vil Jesus ha oss med på laget.

Så får det være vår bønn at noen av disse en gang får samles til en gudstjeneste som denne, bare under andre himmelstrøk, og høre om Guds godhet og omsorg, og få ta imot Jesus som sin frelser og Herre.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.